

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**75-І НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 2

02 травня – 25 травня 2023 р.

Література

1. Національний банк України. Стан фінансового сектору України та заходи НБУ з підтримки його безперебійного функціонування в умовах воєнного стану. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/stan-finansovogo-sektoru-ukrayini-ta-zahodi-nbu-z-pidtrimki-yogo-bezperediyynogo-funktsionuvannya-v-umovah-voynenogo-stanu> (дата звернення: 20.04.2023).
2. НБУ – про фінансовий стан банківської системи під час війни – FINBALANCE. FINBALANCE. Все про економіку та фінанси. URL: <https://finbalance.com.ua/news/bankivska-sistema-ukrani-popri-viynu-zumila-zbilshiti-depozitniy-i-kreditniy-portfel> (дата звернення: 20.04.2023).
3. 10.3. політика рефінансування - бібліотека buklib.net. Головна - Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/27904/#:~:text=Під%20рефінансуванням%20розуміють%20забезпечення%20центральним,кредитній%20основі,%20тобто%20запозиченим> (дата звернення: 20.04.2023).
4. Міністерство Фінансів України. Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ovdp#:~:text=Облігації%20внутрішніх%20державних%20позик%20України,відповідно%20до%20умов%20розміщення%20облігацій.> (дата звернення: 24.04.2023).
5. Національний банк України. Уряд України з початку повномасштабної війни залучив від продажу ОВДП на аукціонах майже 395 млрд грн в еквіваленті – депозитарій НБУ. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/uryad-ukrayini-z-rochatku-povnomasshtabnoyi-viyni-zaluchiv-vid-prodaju-ovdp-na-auksionah-mayje-395-mlrd-grn-v-ekvivalenti--depozitariy-nbu#:~:text=3%20початку%20повномасштабної%20війни%20до,та%20662,6%20млн%20єв ро.> (дата звернення: 24.04.2023).
6. Кредити надані Національним банком на строк більше 30 календарних днів. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/loans-over-30-days> (дата звернення: 24.04.2023).

УДК 336.7

А. О. Золотарьова, Є. Д. Калашник, студентки;
О. С. Вовченко, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ХАРАКТЕРИСТИКА МОНЕТАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ СТАБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ

Основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Діяльність НБУ спрямована на створення таких грошово-кредитних механізмів, які спроможні забезпечити стабільність національної грошової одиниці (гривні) з метою цінової стабільності, стримування інфляції, платоспроможності, що створює передумови для економічного зростання в країні. В умовах війни вкрай важливим є забезпечення надійного та стабільного функціонування всієї фінансової системи країни, а також максимальне забезпечення потреб оборони

України, безперебійного функціонування системи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури.

Стабілізаційний набір інструментів сучасної монетарної політики центрального банку включає: оперування рівнем ставки позичкового процента, застосування програм викупу державних та приватних активів, застосування інструментів цільового стимулювання кредитної активності банків, пом'якшення вимог фінансового регулювання кредитної діяльності та ін. Основні інструменти стабілізаційної політики НБУ відображені в табл. 1.

Тож інструментарій стабілізаційної політики центрального банку залежить від характеру економічної кризи. В сучасних умовах безумовним пріоритетом грошово-кредитної політики НБУ є забезпечення стабільного функціонування фінансового сектора. Проте ефективність монетарних інструментів знижувалася слабкістю монетарної трансмісії в умовах високої невизначеності, значним структурним профіцитом ліквідності банківської системи, недостатньою координацією процентної політики НБУ з борговою політикою уряду та утриманням фіксованого курсу при високій інфляції [1].

Таблиця 1.

Основні інструменти сучасної монетарної політики НБУ

Інструменти	Мета застосування	Рівень у 2023 році
Облікова ставка	скорочення грошової пропозиції	збільшення з 10 до 25%
Норми обов'язкових резервів	зниження профіциту ліквідності в банківській системі	за коштами на вимогу та коштами на поточних рахунках юридичних і фізичних осіб - 10% і 20% (в грн) та 30% і 20% (в ін. валюті), відповідно
Фіксація валютного курсу	уникнення невизначеності для населення та стримування девальваційних і інфляційних очікувань	31,8 грн за дол. США
Валютні інтервенції	підтримка курсу національної валюти, вплив на загальний попит та пропозицію грошей	Обсяг купівлі валюти – 62,30 млн. дол. США, продажу – 8172,73 млн. дол. США.
Емісійне фінансування бюджету	фінансування критичних видатків уряду	400 млрд.грн. за минулий рік

Для покращення ефективності грошово-кредитної політики її ключові пріоритети потрібно змістити з суто інфляційних цілей до більш комплексних, таких як розвиток інституту фінансового посередництва, здатного забезпечувати ефективну монетарну трансмісію, тобто передавати імпульси змін процентної ставки до фінансових та товарних ринків [2]. Для цього можна запропонувати такі заходи:

- зниження облікової ставки НБУ;

– реформування системи дохідності банків за ліквідність шляхом обмеження максимального обсягу вкладень банків у депозитні сертифікати НБУ, зміна нормативів формування обов’язкових резервів банків та запровадження процентної винагороди НБУ за їх обсяг;

– запровадження спеціальних інструментів НБУ з пільгового цільового рефінансування банківських кредитів та ін.

Література

1. Петрик О. Оцінка монетарної політики НБУ у 2022 році. Вокс Україна : веб-сайт. URL: <https://voxukraine.org/otsinka-monetarnoyi-polityky-nbu-u-2022-rotsi> (дата звернення: 14.04.2023).

2. Данилишин Б. Підсумки 2022 року та завдання на 2023 рік. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/12/28/695523/> (дата звернення: 14.04.2023)

УДК 369.013

*В.В. Ковальов, студент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

МОЖЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ВІД МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

З початком війни українські компанії опинились в надскладних умовах. Втрата активів на окупованих територіях, відтік персоналу за кордон, труднощі з логістикою, зниження купівельної спроможності населення – всі ці фактори негативно впливають на ведення бізнесу. Незважаючи на виклики та труднощі, компанії намагаються адаптуватися, продовжувати працювати, шукати виходи на нові ринки та альтернативні джерела для підтримки діяльності.

В цьому ключі деякі компанії звертають особливу увагу на грантові програми, що дають можливість продовжувати реалізовувати проєкти, надавати цінність суспільству та залишатись на плаву.

Так, Організація Об’єднаних Націй (Програма розвитку Організації Об’єднаних Націй (ПРООН), ЮНІСЕФ, Світовий банк, Проєкт «Місцевий розвиток орієнтований на громаду (СВА), тощо) та Європейський Союз (Європейська комісія, Рада Європи, ОБСЄ) охоче надають грантові ресурси для сприяння розвитку бізнесу в Україні [1].

Грантові кошти чи ресурси надаються для реалізації наступних потреб: розширення виробництва, модернізація для експорту й виходу на нові ринки, створення нових робочих місць, адаптація чи перепрофільювання бізнес-діяльності, релокація бізнесу, запуск соціального